

דבר העורך

וַיִּתְּצֵבוּ בַּתְּחִמִּית הָהָר

כמעמד מתן תורה: ידוע שהקריאה מעוררת את הזמן, ובפרשת השבוע פרשת יתרו מתואר מעמד הכבדי, וכל קבלת התורה בהר סיני, עליו נצטוונו בתורה (דברים פרק ד פסוק ט-י) רק השקמו לך ושמו נפשך מאד פן תשפח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודיעתם לבניך ולבני בניך: יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחרב. והוא השני משש זכורות.

ולדעת הרמב"ן (בהשגות על ספר המצוות להרמב"ם שכתח האלוין מצוה ב) זוהי אחת מתרי"ג מצוות, שלא נשכח את מעמד הר סיני ולא נסיר אותו מדעתנו, אלא יהיו עינינו ולבנו שם כל הימים.

בפרשת שבוע שעבר, פרשת בשלח כתוב (שמות פרק טו פסוק כב) וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר וְלֹא מְצָאוּ מֵיִם. מכאן דורשת הגמ' (בבא קמא דף פב.) דורשי רשומות אמרו: אין מים אלא תורה, שנאמר (ישעיהו פרק נה פסוק א) הוֹי כָּל צִמְאֹן לִכְוֹ לְמִיִּם, כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו, עמדו נביאים שביניהם ותיקנו קריאת התורה שלא ילינו ג' ימים בלי תורה.

משל התורה למים מופיע הרבה בחז"ל, והידוע שבהם הוא הגמ' (ברכות דף סא:), שרבי עקיבא השיב לפפוס בן יהודה, כמו שדג לא יכול לחיות בלי מים, כך יהודי לא יכול לחיות בלי תורה, שנאמר (דברים פרק ל פסוק כ) פִּי הוּא תִּיבָה וְאָרֶז יָמִיָּה, ולכן אין מבטלין תורה אפילו בשעת הסכנה.

מעמד הר סיני צריך להיות חרוט בלב היהודי, שכל ימיו יזכור את המעמד הכביר, ולא יפסק מעסק התורה שנמשלה למים הנצרכת לאדם כל ימי חייו, ולכן תקנו קריאת התורה שלא יעברו ג' ימים בלא תורה, ובכל שבת ומועד לעסוק בתורה בפרשת השבוע ובעניניו של יום.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'חיוב קריאת התורה'

זאת התורה אשר שם משה

תכנית: בעז"ה אנחנו בפתחת סדרה חדשה בנושא קריאת התורה, הגיליון הנוכחי מספר 468 בנושא 'חיוב קריאת התורה', בו יתבאר מקור וגדר חיוב קריאת התורה, האם תקנת קריאת התורה מוטלת על כל יחיד ויחיד, או שחובתה מוטלת רק על הציבור.

1. שני וחמישי ושבט

בבלי: מבוואר בגמ' (בבא קמא דף פב.) שדורשים מהפסוק (שמות פרק טו פסוק כב) וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר וְלֹא מְצָאוּ מֵיִם, דורשי רשומות אמרו אין מים אלא תורה, שנאמר (ישעיהו פרק נה פסוק א) הוֹי כָּל צִמְאֹן לִכְוֹ לְמִיִּם, שעם ישראל הלכו במדבר שלשה ימים בלא תורה ונלאו, עמדו נביאים שביניהם, ותיקנו להם שיקראו בתורה בשבת ובשני וחמישי, כדי שלא ילינו שלושה ימים בלי תורה.

למסקנת הגמ', בתחילה בזמן משה תיקנו אדם אחד יקרא שלושה פסוקים, או שלושה אנשים כל עולה יקרא פסוק אחד, כנגד הכהנים לויים וישראלים, בא עזרא ותיקן שלושה אנשים ועשרה פסוקים, כנגד עשרה

מצירי יוני גרשטין

ברכת מזל טוב ללידי הילכתא
האברך המופלג הר"ר אהרן איצקוביץ שליט"א לרגל שמחת
הולדת בנו בשעה טובה ומוצלחת
יהי רצון שיזכו לרוות ממנו ומכל צאצאיו רוב נחת דקדושה
דרוות ישרים מבורכים געזונט פרנסה נחת אמן

הגיליון הוקדש לזכות התורם הנכבד
החפץ בעילום שמו, שיזכה לראות בנים
ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות,
בבריות גופא ונהורא מעליא, אמן.

בטלנין. בנוסף תיקן עזרא שיקראו גם במנחה בשבת משום יושבי קרנות.

וכתבו **בתוס'** (ד"ה כד) סיבת חשיבות ימים שני וחמישי, לפי ששרש רבינו עלה לקבל לוחות שניות ביום חמישי וירד ביום שני, ולכן נקבעו לימים המיוחדים לתורה.

וכן נפסק להלכה **ברמב"ם** (הלכות תפילה פרק יב הלכה א), והובא **במשנ"ב** (פתיחה לסימן קלה) שמשנה רבינו תיקן לישראל לקרוא בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי בשחרית, כדי שלא ישוה שלשה ימים בלא שמיעת תורה. ועזרא וסוף תיקן שיקראו גם בשבת במנחה משום יושבי קרנות, וכן תיקן שיקראו בשני וחמישי שלשה בני אדם, ולא פחות מעשרה פסוקים.

ירושלמי: מבואר **במסכת סופרים** (פרק י הלכה א), ו**בירושלמי** (מגילה פרק ד הלכה א), והובא **ברי"ף** (מגילה דף יג. מדפי הרי"ף), ו**ברמב"ם** (פרק י הלכה ח), משה תיקן לישראל לקרוא בתורה בשבת ובשני וביום טובים ובראשי חודשים ובחולו של מועד, **שנאמר** (ויקרא פרק כג פסוק מד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מִצְוֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מכאן שמצותן לקרוא כל פרשה במועד שלה, עזרא וסוף תיקן לישראל לקרוא בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה.

עוד מצינו **בירושלמי** (מגילה פרק א הלכה א) שהקשה כיצד תולים את דין יום הכניסה שמחמתו יכולים בני הכפרים לקרוא את המגילה גם קודם פורים, מכח מה שקוראים בתורה בשני וחמישי, הרי הקריאה היא רק מתקנת עזרא, שהיה אחר מרכזי שתיקן את קריאת המגילה. ותירץ הירושלמי שסיידר את המשנה סמכה למקרא.

והחלקו כיצד להבין את דברי הירושלמי, **הרי"ף** (מגילה דף יג. מדפי הרי"ף), ו**הרא"ש** (בפסוקים מגילה פרק ג סימן ו, ובתוס' הרא"ש מגילה דף ב. ד"ה מגילה), ו**רבינו תנא** (מגילה דף כג.), הבינו שהירושלמי נוקט כדעת הבבלי, וכן מדויק **בכסף משנה** (תפילה פרק יב הלכה א), ו**במשנ"ב** (פתיחה לסימן קלה).

מאידך **הברכי יוסף** (סימן קלה ס"א א, סימן תרפ"ט ס"ב) מפרש את כוונת הירושלמי, שכל עיקר התקנה של קריאת התורה בשני וחמישי תוקן על ידי עזרא, ולפני עזרא, לא קראו כלל בשני וחמישי, וכן הביא **ממסכת סופרים** (פרק י הלכה ב), וכן דייק מדברי הרי"ף (מגילה דף א. ד"ה אלא), ו**תוס'** (ברכות יג. ד"ה בלשון) שעזרא תיקן קריאת התורה בשני וחמישי.

2. חובת יחיד או חובת ציבור

גדר החיוב: ידוע חקירת הגר"ח **מבריסק** כפי שהביאו **הברכת שמואל** (יבמות סימן כא) ביסוד גדר חיוב קריאת התורה, האם החיוב חל רק על ציבור של עשרה אנשים, וכל זמן שאין עשרה אין כלל חיוב. או דלמא, חיוב קריאת התורה חל על כל יחיד ויחיד, אלא שיש להלכה בקריאת התורה שאין קוראין אלא אם כן יש ציבור עשרה.

ונפק"מ בחקירה, כאשר רוב הענין (שהש בני אדם) עדיין לא שמעו קריאת התורה, ומיעוטם (ארבעה בני אדם) כבר שמעו, האם אפשר לקרוא בתורה בציבור משום הרוב מדין 'רובו ככולו', שאם החיוב חל על עשרה כאחד לא שייך 'רובו ככולו', אבל אם החיוב חל על היחיד, שייך שיהיה 'רובו ככולו', כי יש רוב שחייבים ומיעוט שפטורים.

ובעמק ברכה (קריאת התורה אות ג) חקר בנוסח אחר, האם חובת הציבור להעמיד שבעה קוראים בשבת לקרוא בתורה ולהשמיע לעם, או יש חוב על כל יחיד המציבור

לשמעו את הקריאה. וראה שם שתלה את החקירה במחלוקת הראשונים.

עמק הפשט: אפשר להסביר את צדדי החקירה כך, ודאי שאין אפשרות לקרוא ביחיד אלא בציבור, אבל השאלה היא מה שורש סיבת החיוב, האם סיבת החיוב הוא שכל אדם יחיד חייב לקרוא, לעסוק בתורה בזמנים הקבועים, אלא שאין לו דרך לעשות את זה רק בציבור (כמו שחייב להתפלל שמונה עשרה, ויש לקיים את חיובו בתפילה בציבור), או דלמא עיקר סיבת החיוב הוא שיהיה לציבור קביעת של קריאת התורה, והציבור הוא שהתחייב בדבר, אבל אין חיוב על אדם פרטי לקיים את החיוב הזה.

ובזה חידש הגר"ח נפק"מ, שרק כאשר החיוב חל על כל יחיד שייך רובו ככולו, אבל אם החיוב חל על הציבור אין דין רובו ככולו, שדין רובו ככולו הוא רק ברוב מתוך הכל, ולא כשיש רוב, ואם החיוב חל רק על הציבור, אם כן כשרק רוב הציבור יחייבם, עדיין לא התחיל החיוב לחול. אכן הביאור הלכה חולק וסובר שמועיל רוב למרות שהחיוב חל על הציבור. צדדי החקירה סברותיה וראיותיה, התבארו בגיליון מספר 460 בנושא 'כמה צריך למנוח'.

שמיעה או קריאה: מקוצר הגיליון, לא נכנס לחקירה של **הגר"י ענגלי זצ"ל** (ציונים לתורה כלל ט), האם חיוב קריאת התורה הוא לשמוע קריאת התורה, כמו המצוה 'לשמעו קול שופר', או שהחיוב המוטל על כל אחד ואחד הוא לקרוא בתורה, והקורא בתורה בקול רם מוציא בקריאתו את הרבים ידי חובת קריאה מדין 'שמעו כעונת' ונחשב כאילו כל אחד קרא בעצמו. ובספר **הקריאה בתורה והלכותיה** (עמוד א'קצח) האריך לבאר את הענין.

3. ויכוח בכוונת הרי"ף!

הדיקו מדברי הרי"ף: לגבי קריאת המגילה מוכיח הרי"ף (מגילה דף ג. מדפי הרי"ף ד"ה הוה) שחיוב קריאת המגילה מוטל על כל יחיד, מכך שלא מנו את קריאת המגילה בין חל הדברים שחיובם בעשרה. ודחה הרי"ף את הראיה בשם **הרמב"ם** שכל מה שפורט במשנה, חובת צבור הם ואין עושין אותם אלא אם כן בעשרה, או רובם מחויבים בדבר, כגון שלא שמעו קדיש וברכה, אבל במגילה לא בעינו עשרה אלא משום פרסומי ניסא, ולכן אפילו בשביל יחיד קורין אותה בעשרה. [יש לציין **בשמבלחות ה'** לרמב"ם מופיע מה שהביא הרי"ף בשמו שהכל חובת ציבור, ולא מופיע הגאון שהמספק רוב].

מבואר **במשנה** (מגילה דף כג.), ונפסק **בשו"ע** (סימן קמג סעיף א), ו**במשנה ברורה** (ס"ק א), אין קורין בתורה בפחות מעשרה גדולים בני חורין. דבר הדא שבעקושה וכל דבר בעקדושה אינו בפחות מעשרה, **שנאמר** (ויקרא פרק כב פסוק לב) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, ולומדים גזרה שוה דתוך תוך, שאין עדה פחותה מעשרה, כתוב הכא תוך בני ישראל וכתוב הלכה (במדבר פרק טז פסוק כא) הַפְּדִיל מִתּוֹךְ הָעֵדָה הָאֵתָּה, מה התלם עשרה אף כאן עשרה.

ידוע הספק של **החיי אדם** (כלל לא סעיף יא) אם יש בני אדם שלא שמעו את הקריאה אם מותר לקרות עוד הפעם בשבילם, דאפשר דלא תקנו אלא כשכל העשרה חייבין בקריאה.

כלומר, שיתכן לומר שאפילו באחד שחייב יכולים לקרוא בציבור עבורו, שקריאת התורה אינו דווקא עבור ציבור של קרא, ואפילו עבור יחיד שלא קרא, הציבור יכולים לקרוא ברכה.

וכתב **הביאור הלכה** (סימן קמג סעיף א ד"ה בפחות) לפשוט את הפסק של החיי אדם, כפי שהראה אף **דגול אחד**

ולדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל (יבקשו מפיהו חלק ד עמוד רצב מספר 7, וראה גיליון עומק הפשט 455 מה שהובא בדעתו) שעדיף ליחיד ללכת לקריאת התורה מלכת לתפילה בציבור, כי בתפילה בציבור כתוב לשון 'שתדל' אבל קריאת התורה היא תקנת חכמים. ולמרות שקריאת התורה הוא חובת ציבור, מכל מקום מוטל הדבר על כל יחיד, שאם כל יחיד ויחיד יאמר שהוא פטור תתבטל תקנת חכמים.

4. וצונו לקרוא בתורה

ברכת המצות: הקשה הפרי מגדים (אשל אברהם בהקדמה לסימן קלה) מדוע אין מברכין 'וצונו לקרות בתורה' (כמו שמברכין 'על מקרא מגילה'), כיון שיש אומרים שהוא חיוב דאורייתא, וגם למה שאנו נוקטים שהוא דרבנן הרי אפילו על תקנת דרבנן מברכין 'וצונו' (וראה פרי מגדים פתיחה כוללת חלק א אות מה שכתבתי בהספתק האם קריאת התורה הוא מנהג דרבנן, או מצוה דרבנן).

ותירץ הפרי מגדים, שהברכה בשחרית 'לעסוק בדברי תורה' הולך גם על קריאת התורה. למרות שיש הפוסק גדול לא נחשב הפסק, כיון שכל רגע צריך לעסוק בתורה, ומפני כבוד הציבור חוזר ומברך 'אשר בחר בנו'.

עוד תירץ בדברי ירמיהו (על הרמב"ם הלכות תפילה פרק יב הלכה ה), כיון שחיוב קריאת התורה מוטלת על הציבור, והשומעים לא צריכים לצאת בברכה ובקריאה, לא תקנו לברך 'וצונו' רק במצוה שמוטלת על היחיד.

(והעיד הגר"ן בן ציון צויק זצ"ל רבה של כפר גנים מתלמידו ישיבת ראדין, שהיה זה הגר"מ משה לונדינסקי זצ"ל ראש ישיבה בראדין, דרכי החיים חלק א עמוד קנח), מדברי הר"ן (מגילה פ"ג. מדפי הר"ף) שמשפיק שרוב המנין עדיין לא שמעו קריאת התורה.

הרי שהביאור הלכה מפרש את הר"ן דלא כשיטת הגר"ח שאם החיוב הוא על הציבור אין רובו ככולו, ואילו הביאור הלכה סובר שמשפיק רוב שלא שמעו את הקריאה, למרות שהקריאה היא חובת ציבור, כפי שהר"ן מתחיל שכל אלו הם חובת ציבור.

אין כזה ר": מעשה נפלא מסופר על הגר"ח סולובייצ'יק זצ"ל (ראה את כל השתלשלות ופרטי המעשה בעדות נכדו הגר"מ מאיר סולובייצ'יק זצ"ל ישרון קובץ לה עמוד תקסה, ובעדות הגר"ן מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל בספרו בדרך עץ החיים חלק א עמוד 223, הובא בספר בשבילי ראדין עמוד 129) שכיון שלא הכריע הגר"ח בספקו לכך תמיד הקפיד שיהיה עשרה בני חיובא (חיידושי הגר"ח מישור עמוד שסח), ופעם הגיע הגר"ח ללודז' וחיפש מנין שלא שמעו קריאת התורה בכדי להשלים את הקריאה בציבור.

והעיר לו רב אחד (העיד הגר"מ שהיה זה מחותנו של הגר"ח זצ"ל, הריש גליקסאן זצ"ל), הרי מפורש בר"ן שלא צריך שכל המנין לא שמעו את קריאת התורה אלא מספיק רוב, והשיב הגר"ח אין כזה ר"ן, וכשהראה לו את הר"ן דחה את הראיה, והסביר שצריך להוסיף 'פסיק', שכוננת הר"ן שיש דברים שהם חובת ציבור ובהם צריך עשרה בני חיובא, ויש דברים שמועיל בהם רוב כמו קדיש קדושה וברכה. אבל בקריאת התורה עדיין יש לצדד ולומר שהיא מהדברים שאין מועיל בהם רוב.

הוסיף הגר"ח ואמר, וכי סבור אתה שאני בקי מוחלט בכל דברי הר"ן, אבל ברור לי בדבר שהחיי אדם שהיה פוסק הניח בספק, לא יתכן שיש ר"ן מפורש שמשפיק רוב, ולכן אמרתי בוודאות שאין כזה ר"ן.

וכתב בצפנת פענח (הלכות תפילה פרק יב הלכה ה), שאפילו אם קריאת התורה היא חובת ציבור, מכל מקום אם אין ציבור מוטל החיוב על כל אחד ואחד, שיהיה עשרה לקריאת התורה. ואם יש ציבור אז היחיד פטור מקריאה.

ומובא בשם החזו"א (הגרמ"י דויטש בעל מי זיו וזיו הים בקובץ שמוש חכמים עמוד יח, פסקי הלכות מהגר"ח קניבסקי בתוך ספר שלהי דקיסא עמוד רצ, אמרי דוד בבא בתרא יד) שקריאת התורה היא חובת ציבור, והמתפלל ביחידות אינו צריך מדינא לטרוח וללכת לשמוע קריאת התורה, ומכל מקום ראוי לכל אחד להשתתף עם הציבור.

וביאר החזו"א את הסברא, שמוטל חוב על כל ציבור וציבור שקיראו בתורה ברבים, לתועלת אותם שאין יודעים בעצמם לקרוא, ואם לא יקראו ציבור יכולים לעבור כל ימי חייהם בלי תורה חס ושלום, ולכן נהגו בזמננו גם לתרגם, כדי שישנו מה שקוראים, ואפילו כל הציבור חכמים ונבונים ועוסקים בתורה כל היום, חייבים לקרוא בתורה בציבור דלא פלוג רבנן.

וכתב באמרי דוד (להגר"ר דוד אלכסנדר מלינובסקי בבא מציעא סימן ג, בבא בתרא יד) בשם הגר"ח מבריסק והחזו"א שהחיוב מוטל על הציבור, ומוטל על כל יחיד ללכת לבית הכנסת להיות חלק מהציבור, אבל אם לא הלך לבית הכנסת, כל שהציבור קראו לא ביטל שום מצוה.

ט"ו בשבט תשפ"ה

אכילת פירות תכלה: יצירה חדשה מבית המדרש להלכה בהתיישבות לרגל ט"ו בשבט תשפ"ה טבלה מפורטת של עשרות מיני פירות וירקות לגבי ברכה ראשונה, שהחינו, רמת הנגיעות, והאם הם מארץ ישראל או מחו"ל מעודכן לשנת תשפ"ה, בשיתוף עם הגר"מ ויא שליט"א מח"ס 'בדיקת המזון כהלכה' לענין נקיות מנגיעות, והגר"ד אלכסנדר אריה מנדלבוים שליט"א מח"ס 'וזאת הברכה' לענין הברכות.

תחת הכותרת ידעו נחוצות לקראת ט"ו בשבט פורסם על ידי ועד הכשרות העדה החרדית ירושלים, עדכונים בדבר הזהירות מנגיעות הנצרכת בפירות שנאכלים בט"ו בשבט, וידעיות נוספות.

כמידי שנה גם השנה פורסם קובץ מעודכן לשנת תשפ"ה על ידי הגר"מ משה ויא שליט"א ט"ו בשבט ללא תולעים, סוגי פירות המצויים ואופן בדיקתם בקצרה לפי הדירוגים, לא חייבים בדיקה, חייבים בדיקה, מוחזק כנוגע.

ניתן להשיג את הקבצים, בשליחת בקשה למייל מערכת הילכתא.

משיב כהלכה

**הפרס השבועי 100 שקל מזומן
הזוכה בפרס גיליון 467 בסך 100 שקל מזומן
האברך החשוב הר"ר מרדכי סלובס שליט"א
כולל פוניבז' בני ברק**

שאלה: יחיד או ציבור שלא שמעו קריאת התורה האם חייבים להשלים, ומדוע?

ביאור: א. יחיד שלא שמע חלק או כל קריאת התורה (כגון בן חו"ל שחזר לארץ ודילג פרשה אחת) האם צריך להשלים קריאת התורה בבית כנסת אחר כי זה חובת היחיד, או לא כי זה חובת הציבור?

ב. האם יש הבדל בין הקריאה בשבת לקריאה בשני וחמישי? והאם יש הבדל בין לא הגיע לבית הכנסת כלל, להיה בבית הכנסת אלא שנאנס ולא שמע?

ג. היה בבית הכנסת האם מותר לו לצאת לפני קריאת התורה, או שאסור לו לצאת, במידה ויצא האם חל עליו החיוב של הציבור וצריך להשלים, או כיון שהציבור קיים את חובת הציבור אינו חייב להשלים?

במדור זה מופיעה שאלה בנושא הגיליון הבא, כל השולח תשובה נכונה, בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), יכול לזכות בפרס. בחירת הזוכה על דעת רבני הילכתא ולפי החלטתם הבלעדית. התשובות המובחרות יושלו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

- ניתן להגיש תשובות באחת מהאפשרויות הבאות.
- קו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שלוחה 4
- עמדות 'דרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשט'
- חדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
- בפקס מספר 6507823-1532
- במייל 5047867@gmail.com

**לעילוי נשמת הר"ר אביתר ב"ר דוד אריה זצ"ל
נלב"ע בשבת קודש פרשת בשלח י' שבט תשפ"ה
ת.נ.צ.ב.ה.**

דינים העולים

א. **תקנת משה רבינו:** לקרוא בתורה בשבת לפי סדר הפרשיות, ולקרוא מעט בתורה בשני וחמישי, כדי שלא ילינו שלושה ימים בלא תורה, ותיקן שיקראו חד גברי תלתא פסוקי, אי נמי תלתא גברי תלתא פסוקי כנגד כהנים לויים וישראלים.

ב. **תקנת עזרא הסופר:** הוסיף על תקנת משה בשני וחמישי, שיקראו תלתא גברי ועשרה פסוקי כנגד עשרה בטלנין. ותיקן קריאה נוספת בשבת במנחה, משום יושבי קרנות.

ג. **ירושלמי:** לדעת הרא"ש הבבלי והירושלמי לא נחלקו בזה, ולדעת הברכי יוסף הירושלמי חולק על הבבלי וסובר שהקריאה בשני וחמישי הוא רק מתקנת עזרא ולא מתקנת משה.

ד. **עניינא דינמא:** משה תיקן לישראל שיהו קורין בתורה בשבתות וימים טובים ובראשי חודשים ובחולו של מועד.

ה. **רובו ככולו:** החיי אדם מסתפק ביחיד שלא שמע האם מותר לציבור לקרוא בברכה עבורו. והביאור הלכה מכריע שרק אם יש רוב שלא שמעו אפשר לקרוא בברכה מדין 'רובו ככולו'.

ו. **גדר החיוב:** מאידך לדעת הגר"ח תלוי בחקירה האם חובת הקריאה היא על הציבור ולא שייך 'רובו ככולו', או על היחיד ושייך 'רובו ככולו', וכיון שאין הוכחה לפשוט את החקירה, יש להתמיר שהחיוב חל על כל יחיד.

ז. **ברכה:** אין מברכים ברכת המצוות ו'ציונו לקרוא בתורה', כי כבר יוצאים ידי חובתם בברכות התורה בבוקר, ומשום כבוד הציבור מברכים 'אשר בחר בנו'. ועוד שאין מברכים 'צונו' על חובת הציבור.

נושא הגיליון הבא:

'השלמת קריאת התורה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

**הגיליון הוקדש לעילוי נשמת
הגאון הגדול רבי אהרן בן הגאון הגדול רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל
רב שכונת ובית הכנסת 'זכרון משה' ירושלים
נלב"ע ה' שבט תשפ"ה ת.נ.צ.ב.ה.**

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- בידורי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא

מענה אנושי: 02-5350-535 פקס: 02-6507-823

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...